

Aukcje sztuki w Polsce

Dwieście lat tradycji, która oddziela okres powstawania pierwszych w Europie angielskich domów aukcyjnych od polskich, jest miarą naszego zapóźnienia. Ponad dwa wieki działalności pozwoliło domom aukcyjnym wrosnąć w struktury rynku, stworzyć stosowny obyczaj, dostosować prawo, a przede wszystkim zadomowić się trwale w świadomości społeczeństw Anglii, Francji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych i innych bogatych krajów świata. Tymczasem w Polsce trzeba było wszystko budować od początku. Przed drugą wojną światową nie organizowano u nas regularnych i profesjonalnych aukcji i dopiero poważnie o tej formie sprzedaży możemy mówić od 1988 r.

Powstanie domów aukcyjnych umożliwiła ustawa o działalności gospodarczej wydana przez rząd Mieczysława Rakowskiego. Skwapliwie to zostało wykorzystane i jak grzyby po deszczu zaczęły w całym kraju tworzyć się placówki deklarujące działalność aukcyjną. Jak wielka była ich liczba niech za przykład posłuży Warszawa, w której, w okresie największego nasilenia mody na aukcje dzieł sztuki na przełomie 1990/91 roku, licytacje urządzało prawie co miesiąc 10 rozmaitych firm. Stolica była i jest nadal największym w kraju ośrodkiem obrotu dziełami sztuki, stąd tak duża liczba działających tu domów aukcyjnych, ale niewątpliwie na początku lat dziewięćdziesiątych atrakcyjność aukcji przyczyniała się do ich organizowania w różnych miastach. Czynnikiem to nie tyle z faktycznej potrzeby, ile pod wpływem oczekiwań na pojawienie się nieznanymi dzieł oraz dla uzyskania wysokich cen. Atmosferze, jaka wytworzyła się wówczas wokół aukcji, sprzyjały pewne fakty. W roku 1989 ujednolicono i urealniano kurs dolara, co

pozwalalo na faktyczne porównywanie cen dzieł sztuki u nas i na zachód od Odry. W ten sposób po raz pierwszy powstała szansa na ustalanie obiektywnej ceny za obiekt zabytkowy na drodze swobodnej, publicznej licytacji. Swoboda w kształtowaniu cen spowodowała, że na rynek napłynęły obrazy i inne obiekty artystyczne, które do tej pory nie opuszczały domowych zbiorów. Rozpoczął się niebywały ruch na rynku sztuki, który, jeśli nie liczyć cenowej zapaści w latach 1992-93, trwa do dzisiaj. Poważną, jeśli nie decydującą, rolę w zwiększaniu obrotów mają domy aukcyjne. Pierwszym profesjonalnym domem było „Unicum”, firma istniejąca do dzisiaj, która zainaugurowała aukcje w czerwcu 1988 r. Parę miesięcy później dołączył Polski Dom Aukcyjny, który po kilkunastu licytacjach zorganizowanych w Poznaniu i w Warszawie zakończył swą działalność. W 1989 r. w stolicy galerię i dom aukcyjny „Daes” otworzył przedsiębiorca z Torunia, Edward Śmigieński. Placówka ta ze względu na wysokie koszty własne zakończyła działalność w połowie 1992 r., w okresie recesji cenowej. Wszyscy znają trzy warszawskie domy aukcyjne, któ-

re znakomicie prosperują do dzisiaj i na aukcjach których w 1996 r. pały rekordy cenowe. Są to: Agra-Art, Polswiss Art i Rempex. Wszystkie one rozpoczęły działalność w 1990 r.

Rozgłos Agrze przyniósł spektakularne licytacje, na których wyprzedawano kolekcję obrazów Art „B”, po ucieczce Bągasa i Gąsiorowskiego z Polski. Dzięki temu napłynęły do Agry liczne oferty z całego kraju, co pozwoliło temu domowi uzyskać pozycję wiodącego dealera w zakresie malarstwa przełomu wieku. Polswiss Art raczej preferuje malarstwo nieco późniejsze, z pierwszej połowy naszego stulecia, ze szczególnym uwzględnieniem kolorystów i malarzy z Ecole de Paris. Najbardziej wszechstronny jest Rempex. Jego dewizą jest oferowanie klientom obiektów artystycznych na każdą kieszeń i z rozmaitych dziedzin. Stąd w Rempexie można kupić - prócz malarstwa i rzeźby - meble, porcelanę, szkło, wyroby ze srebra i metalu, tkaniny, Judaica oraz inne przedmioty zakresu

kultury materialnej. Od 1995 roku działa także w Warszawie dom aukcyjny „Okazja”, który handluje rozmaitymi używanymi przedmiotami. Poza stolicą licytacje o charakterze lokalnym urządza następujące domy i galerie: „Desa Krajowa” w Krakowie, „Horszowski” we Wrocławiu, „Adam’s” w Poznaniu, „Olimpus” i „Rynek Sztuki” w Łodzi.

Ośmioletnia działalność domów aukcyjnych stworzyła nową jakość i mimo pewnych mankamentów oddziaływało pozytywnie na rynek sztuki. Przede wszystkim urealniła ceny, a poprzez rozgłos, jakim cieszą się spektakularne transmisje z aukcji w telewizji, przyczyniała się do popularyzacji zagadnień związanych z tym rynkiem. Fascynacja ludzi wysoką wartością dzieł i obiektów artystycznych wpłynęła korzystnie na

dbałość o znajdujące się w wielu domach przedmioty kultury materialnej. Wielu w posiadanych obrazach, meblach, ceramice i innych przedmiotach słusznie lub niestosownie dopatruje się cennych zabytków. Dzięki temu liczne obiekty da się uchronić i zachować dla naszych następców. Także katalogi aukcyjne, prócz prezentacji oferty, stały się przy okazji dokumentacją zabytków, co ma szczególne znaczenie dla przyszłych badań nad polską sztuką. Uzyskiwane podczas licytacji optymalne ceny na dzieła sztuki wpłynęły na znaczne zmniejszenie przemytu obiektów artystycznych za granicę, ponieważ w kraju można uzyskać bez ryzyka o wiele wyższe przebicie. To z kolei przyczynia się do przywozu obrazów zza granicy, przede wszystkim z kręgu monachijskich, wzbogacających ofertę rynkową. Tak więc aukcje nie tylko stymulują rozwój rynku i poziom cen, ale działają kulturotwórczo, co szczególnie powinniśmy cenić w kraju doświadczonym przez wojny, w którym troska o dziedzictwo nie tkwi jeszcze w świadomości wszystkich obywateli.

Sławomir Bóldok

Dom Aukcyjny REMPEX

Tycjan, „Portret mężczyzny“ 1561 r.

Królewskie Zbiory Sztuki w Dreźnie

czerwiec - październik 1997

Wystawa uświetniająca obchody 300-lecia unii polsko-saskiej prezentuje wybór arcydzieł ze słynnych zbiorów elektorów saskich i królów polskich, należących do najwspanialszych oraz najstarszych w historii kolekcjonerstwa i muzealnictwa europejskiego.

Muzeum Narodowe -
Gmach Główny

Summary

page 3
Publications of the Office of the Commissioner for the Matters of Poland Cultural Heritage Abroad concerning losses of libraries.
 Urszula Paszkiewicz
History of publications concerning devastation of the Poland's books' culture.

page 4-5
Flood in south-eastern Poland - losses within monuments.
 Janusz Mróz
Terrible flood in Poland - menace for Poland's monuments.

page 7
 Barriers
 Andrzej Rottermund
Museum's institutions - financial issues and taxation problems.

page 8-9
Lost collection of Mieczysław Broniewski paintings.
 Monika Kuhnke
Background of the Broniewski's family and history of paintings.

page 10-11
Registration of King's Stanisław August Poniatowski library collection which is preserved in Kiev.
 Hanna Łaskarzewska
Vicissitudes of the library as a contribution to the time of translocation of the European cultural heritage.

page 18
Landscape with a Windmill
 Jerzy Szalygin
Brief history of windmills in Poland. Their constructions and usefulness.

page 19-20
Theft from the Adam Mickiewicz's Museum in Śmielów.
 Piotr Ogrodzki
History of courageous theft from the Śmielów Museum which is a branch of national Museum in Poland (November 5, 1989).

page 20-21
Way-home of the Śmielów paintings.
 History of the five paintings out of eight that were regained in various circumstances within three countries.

page 22-23
Terrible flood in Poland - menace for Poland's monuments
 Agnieszka Kasprzak-Miler
History of the rosary's (strings of stones or silver, golden or ivory beads used for counting said prayers) - as symbols of devotions being an effect of secular transformations.

page 24
Thefts Of the pieces of art. on a large scale
 Piotr Ogrodzki
Theft from the Silesian Museum in Wrocław in 1957
History of the theft and then of a salvage of the famous Poland's paintings.

page 25
Auction sales of the pieces of art. in Poland.
 Sławomir Boldok
Presentation of the background of auction sales in Poland and also list of the auction houses.

W. WĘGIEŁEK - rok założenia 1912

Renesans Trans - Departament Dzieł Sztuki

Pakowanie i transport dzieł sztuki

Biuro-Hotel Europejski
Krakowskie Przedmieście 13
00-071 Warszawa
tel. (0-22) 826 18 07

Artistic Furniture Manufacture, Tischierkunsthandwerk, Atelier d'Ébénisterie

STOLARSTWO ARTYSTYCZNE ZYGMUNT DZIERLA I SYN

Rok zał. 1933

Since 1933

ul. Goplańska 28
02-954 Warszawa
POLAND
Tel./fax (48-122) 42-65-04
Comertel: -48/601309939

OFERUJEMY:

- MEBLE STYLOWE
WNĘTRZ
STYLOWYCH
- KONSERWACJĘ DZIEŁ W
DREWNIĘ
- PROJEKTOWANIE
WNĘTRZ
STYLOWYCH
- RZEŹBIARSTWO W
DREWNIĘ
- POZŁOCENIA
- POLEROWANIE
- INTARSIE
- INKRUSTACJE

WE OFFER:

- STYLE FURNITURE
- RECONSTRUCTION OF
ANTIQUÉ
INTERIORS
- RESTORATION OF
WOODEN
ARTIFACTS
- DESIGNING OF STYLE
INTERIORS
- GARVING
- GILDING
- FRENCH POLISH
- MARQUETRY
- INCRUSTATION

WIR BITTEN AN:

- STILLVOLLE MÖBEL
- REKONSTRUKTION DER
ALTER TÜMLICHEN
- DIE
KONSERVIERUNG DER
HOLZWAREN
- DIE PROJEKTIERUNG DER
STYLINNEREN
- SCHNIZERING IN HOLZ
- WERGOLDUNG
- POLIRERUNG
- INTARSIE
- INKRUSTATION

NOUS OFFRONS:

- MEUBLES DE STYLE
RESTAURATION DES
INTERIEURS ANCIENS
- CONSERVATION DES
OEUVRES EN BOIS
- PROJETS DES
INTERIEURS DE STYLE
- SCULPTURE EN BOIS
- DORVRE
- POLISSAGE
- MARQUETERIE
- INCRUSTATIONS

